

УДК 615.85

Мирна А.І.<sup>1</sup>, Фетісова В. В.<sup>1</sup>

<sup>1</sup> канд. мед. наук, доц. ЗНТУ

## **АНІМАЛОТЕРАПІЯ ЯК САМОСТІЙНИЙ МЕТОД НЕТРАДИЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ**

Анімалотерапія у всіх цивілізованих країнах сьогодні займає провідне місце в переліку реабілітаційно-відновних заходів у хворих дітей і підлітків з відхиленнями в психоневрологічному розвитку та з дитячим церебральним паралічем. Реабілітація дітей вимагає злагодженої роботи фахівців різних напрямків: лікарів, корекційних педагогів, психологів, логопедів, кінезіотерапевтів і, на другому етапі, лікувально реабілітаційної роботи - анімалотерапевтів.

Виділяють наступні функції анімалотерапії: психофізіологічна функція (взаємодія з тваринами може знімати стрес, нормалізувати роботу нервової системи, психіки в цілому); психотерапевтична функція (взаємодія з твариною може істотно сприяти гармонізації міжособистісних відносин людини і тварини); реабілітаційна функція (контакти з тваринами є додатковим каналом взаємодії особистості з навколишнім світом, що сприяє як психічній, так і соціальній її реабілітації); функція самореалізації (виконується шляхом вироблення вміння бути значущим для інших); функція спілкування.

Важливим аспектом терапії за допомогою тварин вважається відсутність у останніх другої сигнальної системи. Спілкування з твариною на мові емоцій виключає боязнь людини здатися смішним, незграбним, що характерно для людського спілкування. Тому, анімалотерапія є ефективною при психосоматичних розладах.

Залежно від того, який вид тварин використовується в анімалотерапії, виділяють дельфінотерапію, іпотерапію, апітотерапію, гірудотерапію та ін.

Серед інших методів анімалотерапії іпотерапія займає особливе місце – перш за все через її розповсюдженість. Вона популярна в Європі. В Україні при кінноспортивних базах існує близько 25 центрів іпотерапії. Стоїть питання про централізовану підготовку фахівців в цій області. Кінь - жива істота з унікальними фізичними і психічними можливостями, спілкування з

якою знижує відчуття психологічної втоми, відновлює відчуття рівноваги й умиротворення. Для дитини спілкування з конем - емоційний підйом і розширення світогляду, а на тлі дефіциту спілкування - це ще і придбання великого сильного друга. В процесі іпотерапевтичних занять у більшості дітей збільшується бажання спілкуватися з оточуючими і прагнення до розширення сфери своїх інтересів. Перебуваючи в компанії коней, дитина отримує непередавані відчуття перебування в енергетичному полі. У дитини розвивається особливе кінестетичне відчуття - емоційний порив до руху, що створює високий ступінь мотивації до занять. Заняття іпотерапією можна з великим успіхом використовувати як засіб навчання функціональній мові. Таким чином, іпотерапія сприяє формуванню дитини як особистості. Ця мета може бути досягнута тому, що тварина, яка не має культурного налаштування, приймає пацієнта таким, яким він є, і дозволяє встановити впевнені відносини.

Для дитини їзда верхи - це цілий комплекс психологічних переживань, які складають основу дії псіхогенного фактора.

Позитивна дія іпотерапії посилюється ще й тим, що нормальна температура тіла коня вище людської на 1,5-2 градуси. Рухи м'язів спини коня розігрівають і масажують спастичні м'язи ніг вершника, посилюється кровотік в кінцівках. Регулярні заняття сприяють адаптації організму до фізичних навантажень. Крім центральної нервової системи в процесі адаптації велику участь беруть симпатико-адреналова і гіпоталамо-гіпофізарна системи (гуморальна регуляція). При іпотерапії збільшується максимальна продуктивна сила навіть бездіяльних м'язів, тобто є ефект «перенесення» тренувальних впливів.

Показаннями для іпотерапії служать наступні порушення опорно-рухового апарату: порушення координації рухів, судомні скорочення і атрофія м'язів, викривлення хребта, дефекти постави. У дітей з розладами спектру аутизму, олігофренію, затримками психомовного розвитку іпотерапія є доповненням до основних фармакологічних засобів і фізіотерапевтичних процедур. Деформації розвитку рухової і психічної сфер вимагає таких методів корекції, які надають інтегративний вплив на ці сфери. Іпотерапія цілком відповідає даним умовам.

За даними медичної статистики, іпотерапія - найбільш підходящий метод лікування у дітей, які страждають на ДЦП.

Практичний досвід свідчить про те, що іпотерапія робить помітний вплив на розвиток мови. Деякі типи рухів коней мають ефект, за допомогою якого перекидається місток від рухових реакцій до мови.

Таким чином, зростання інтересу населення і фахівців до анімалотерапії можна пояснити необхідністю доповнення фармакологічних ефектів допоміжними методами реабілітації. Не варто очікувати від анімалотерапії

одужання від того чи іншого захворювання, але, впливаючи на організм хворого багатофакторно і інтегруючим чином, анімалотерапія здатна поліпшити його стан.